

АДАПТАЦІЯ СКЛАДНИХ ГЕНДЕРНИХ ІНДЕКСІВ ДЛЯ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Доцент кафедри математики та
цифрових технологій ЦДУ ім.В.Винниченка
Катерина АКБАШ

Приклади методологій субнаціональних адаптацій для країн з різноманітними особливостями розвитку (європейський досвід):

Розширений регіональний індекс гендерного розриву для Італії

Cascella, C., Williams, J., Pampaka, M. An Extended Regional Gender Gaps Index (eRGGI): Comparative Measurement of Gender Equality at Different Levels of Regionality. *Social Indicators Research*. 2022. 159. 757–800. <https://doi.org/10.1007/s11205-021-02764-x>

Адаптація європейського індексу гендерної рівності на регіональний рівень для вивчення мінливості гендерних відносин в Італії

Di Bella, E., Leporatti, L., Gandullia, L., & Maggino, F. Proposing a regional gender equality index (R-GEI) with an application to Italy. *Regional Studies*. 2020. <https://doi.org/10.1080/00343404.2020.1836341>

Аналіз створення регіонального індексу гендерної рівності у Норвегії

Kjeldstad, R., & Kristiansen, J.E. Constructing a Regional Gender Equality Index: Reflections on a First Experience with Norwegian Data. *Statistical Journal*. 2001. 18 (1). 41–49.

Звіт на прикладі Іспанії про гендерну та регіональну нерівність у людському розвитку

Martinez Peinado, J., & Cairo Cespedes, G. Gender and regional inequality in human development: The case of Spain. *Feminist Economics*. 2004. 10 (1). 37–64. <https://doi.org/10.1080/1354570042000182954>

Вимірювання регіональної гендерної рівності у Великій Британії

Walby, S., & Armstrong, J. Measuring equalities: Data and indicators in Britain. *International Journal of Social Research Methodology*. 2010. 13 (3). 237–249. <https://doi.org/10.1080/13645579.2010.482259>

Регіональний Індекс гендерного розвитку

Таблиця 1. Структура Індексу гендерного розвитку за методикою ООН та Регіонального Індексу гендерного розвитку для України

Вимір	Індикатори Індексу гендерного розвитку за методологією ООН	Індикатори Регіонального Індексу гендерного розвитку
Довголіття	Очікувана тривалість життя при народженні	Очікувана тривалість життя при народженні
Знання	Очікувана тривалість шкільного навчання та середня тривалість шкільного навчання	Частка населення, яке перебуває на середньому та вищому рівнях освіти (школи, коледжі, технікуми, училища, університети, академії, інститути), у віковій групі від 6 до 25 років
Гідний рівень життя	ВНД на душу населення (в дол. США)	ВНД на душу населення (в дол. США)

Таблиця 2. Індикатори для розрахунку Регіонального Індексу гендерного розвитку (за 2021 рік)

Регіон	Очікувана тривалість життя при народженні		Частка населення, яке перебуває на середньому та вищому рівнях освіти у віковій групі від 6 до 25 років		Наближений показник доходу	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Вінницька	77,18	67,23	67,05	72,62	6533,08	12470,62
Волинська	76,85	65,89	65,83	71,61	6236,48	9671,66
Дніпропетровська	75,28	64,88	68,24	75,97	9054,87	18166,10
Житомирська	75,21	64,42	61,37	68,65	6309,91	9817,30
Закарпатська	74,26	66,69	60,95	63,80	3920,41	6524,42
Запорізька	75,97	65,54	72,70	77,09	7236,35	14265,92
Івано-Франківська	77,46	68,17	63,52	67,85	4878,42	9201,18
Київська	74,85	64,56	67,39	74,48	10078,68	18952,17
Кіровоградська	75,25	64,97	59,81	67,59	6553,81	10906,06
Львівська	77,57	67,40	71,90	75,97	7808,80	12249,07
Миколаївська	75,96	66,00	65,89	71,22	6190,79	12412,75
Одеська	75,73	66,78	70,06	76,35	6984,82	12790,74
Полтавська	75,85	66,35	67,94	75,43	10393,64	19005,68
Рівненська	76,46	66,15	66,09	69,97	5211,73	7961,79
Сумська	76,18	66,19	65,57	72,73	5881,51	10407,11
Тернопільська	77,72	68,33	66,09	70,24	4859,94	8030,53
Харківська	75,84	66,23	74,14	80,35	7737,39	13141,08
Херсонська	75,28	64,84	61,73	72,33	5414,37	8860,79
Хмельницька	76,87	66,73	63,22	69,56	5919,64	10568,80
Черкаська	76,67	66,77	66,88	72,59	7420,84	12239,08
Чернівецька	77,21	68,31	63,98	67,47	4354,77	6243,61
Чернігівська	75,83	64,45	64,47	69,03	6886,87	11604,78
м. Київ	77,57	69,05	99,19	99,55	28647,78	44883,92
Середні значення	76,22	66,34	67,57	73,15	7587,60	13059,79
Максимум (за методикою)	87,50	82,50	100,00	100,00	75000,00	75000,00
Мінімум (за методикою)	22,50	17,50	0,00	0,00	100,00	100,00

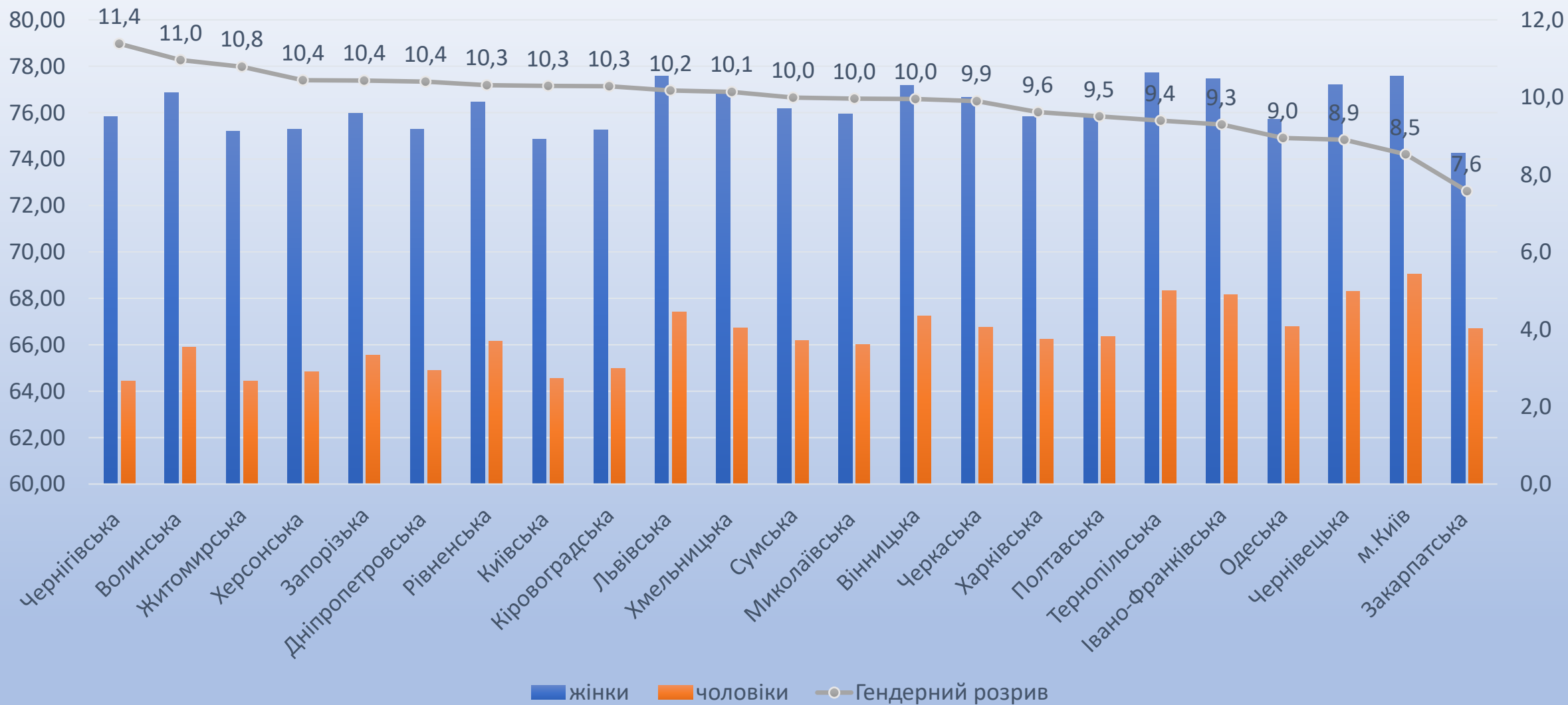
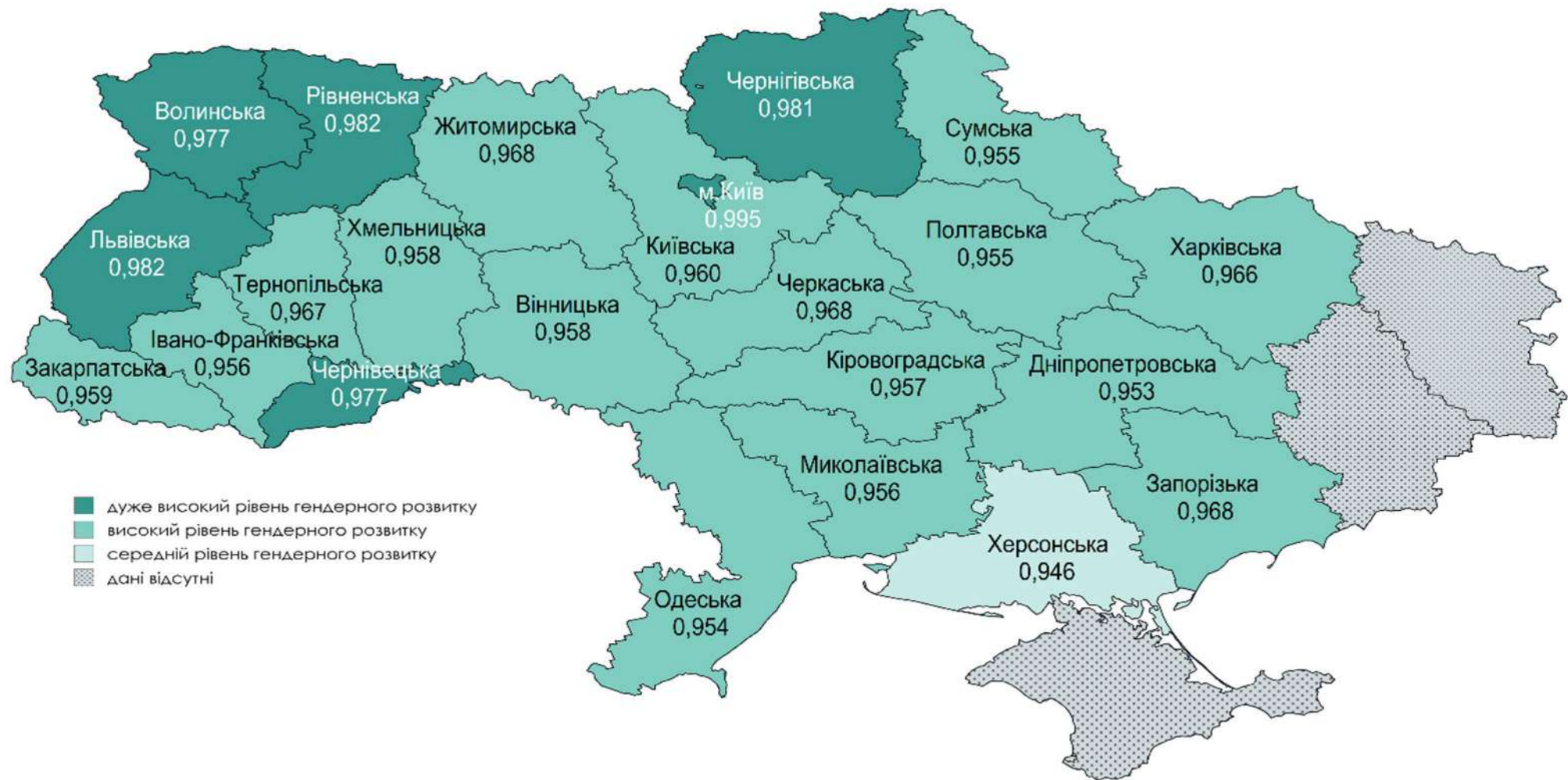

Рис. 1. Значення індикатора *Очікувана тривалість життя при народженні* для жінок та чоловіків України у 2021 році

Created with mapchart.net

Рис. 2. Регіональний Індекс гендерного розвитку для України у 2021 році

Регіональний Індекс гендерної нерівності

Таблиця 3. Структура Індексу гендерної нерівності за методикою ООН та Регіонального Індексу гендерної нерівності (РІГН) для України

Вимір	Індикатори Індексу гендерної нерівності за методологією ООН	Індикатори Регіонального Індексу гендерної нерівності
Здоров'я (ЗД)	Коефіцієнт материнської смертності (смертність на 100000 живонароджених)	Коефіцієнт материнської смертності (смертність на 100000 живонароджених) (МС)
	Підліткова народжуваність (народжень на 1000 жінок віком 15–19 років)	Підліткова народжуваність (народжень на 1000 жінок віком 15–19 років) (ПН)
Розширення прав і можливостей (РПМ)	Частка місць у парламенті (%)	Частка жінок і чоловіків в обласній раді (ОР)
		Частка жінок та чоловіків, що посідають посади законодавців, вищих державних службовців, керівників, менеджерів (ЗСМ)
	Населення з принаймні середньою освітою (%)	Частка жінок та чоловіків, які мають вищу освіту за спеціальністю «Професіонали» (ВОП)
		Частка жінок та чоловіків, які мають вищу освіту за спеціальністю «Фахівці» (ВОФ)
Ринок праці (РП)	Рівень участі в робочій силі (%)	Рівень участі в робочій силі (%), РС)
		Частка жінок та чоловіків – професійних і технічних працівників (ПТП)
		Частка заробітної плати жінок та чоловіків (ЗП) (див. підрозділ 3.1 розрахунок показників S_f та S_m)

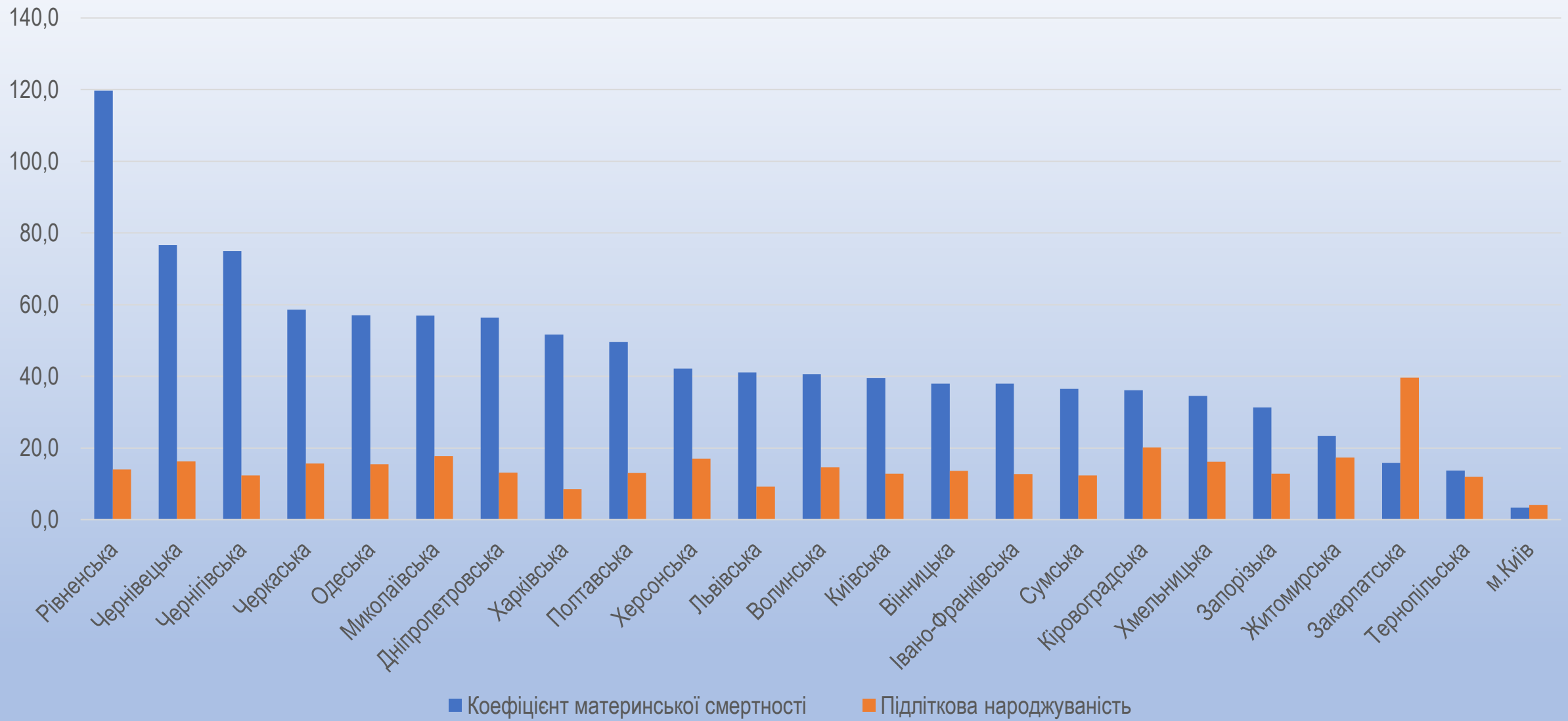

Рис. 3. Значення індикаторів *Коефіцієнт материнської смертності* та *Підліткова народжуваність* для жінок України у 2021 році

Рис. 4. Значення індексів гендерного паритету для індикаторів *Частка жінок і чоловіків в обласній раді* та *Частка жінок та чоловіків, що посідають посади законодавців, вищих державних службовців, керівників, менеджерів в Україні у 2021 році*

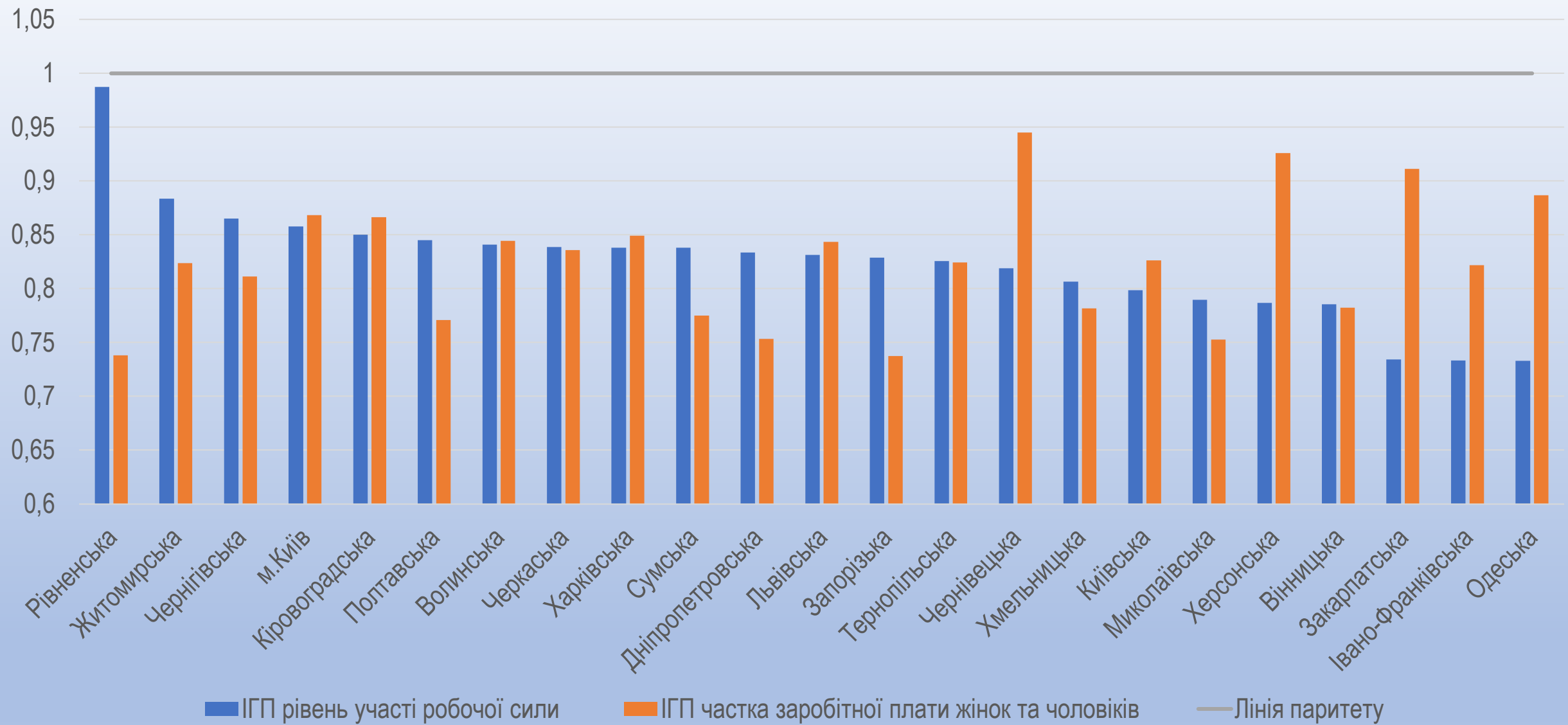

Рис. 5. Значення індексів гендерного паритету для індикаторів *Рівень участі в робочій силі* та *Частка заробітної плати жінок та чоловіків* в Україні у 2021 році

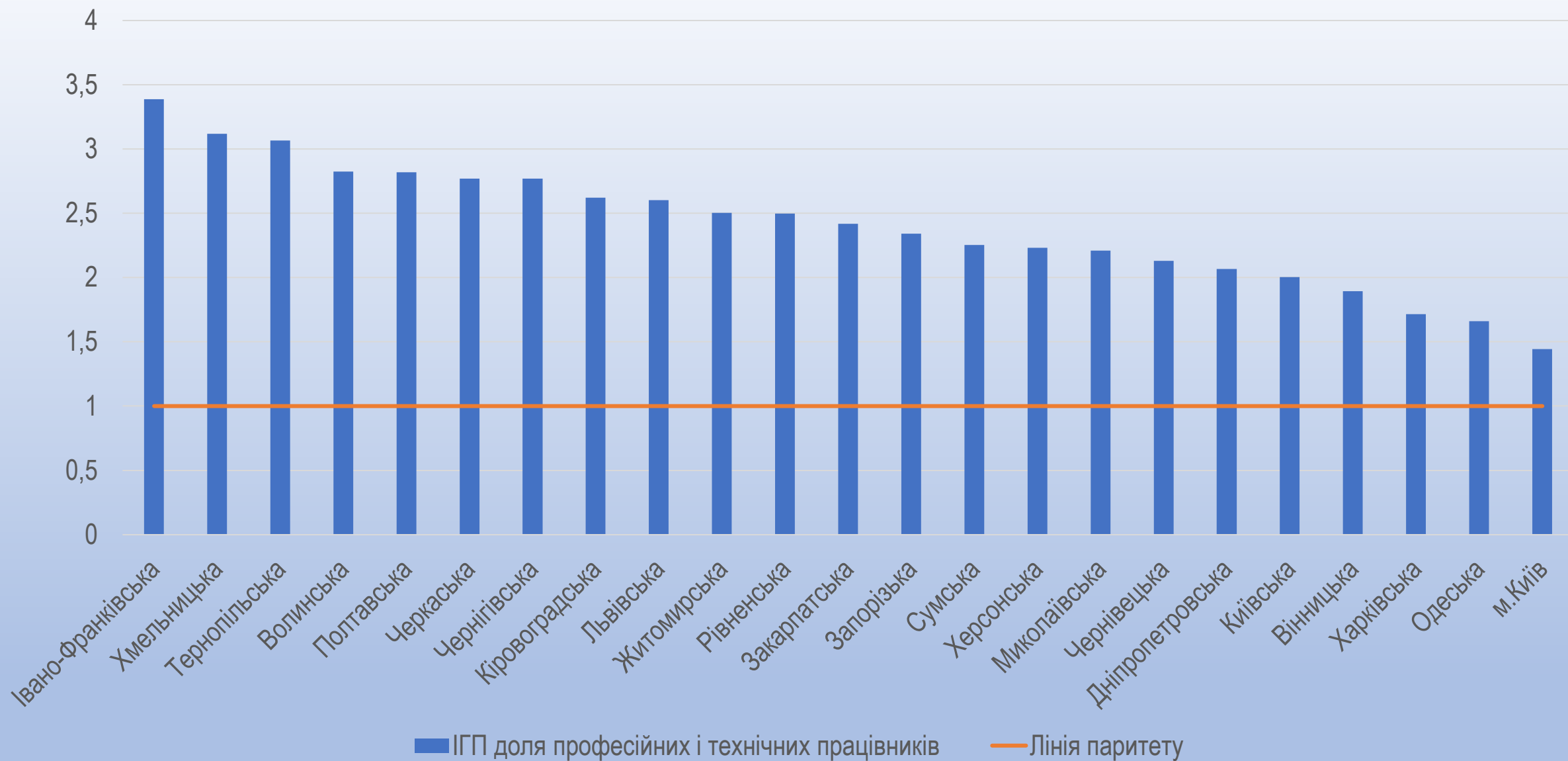
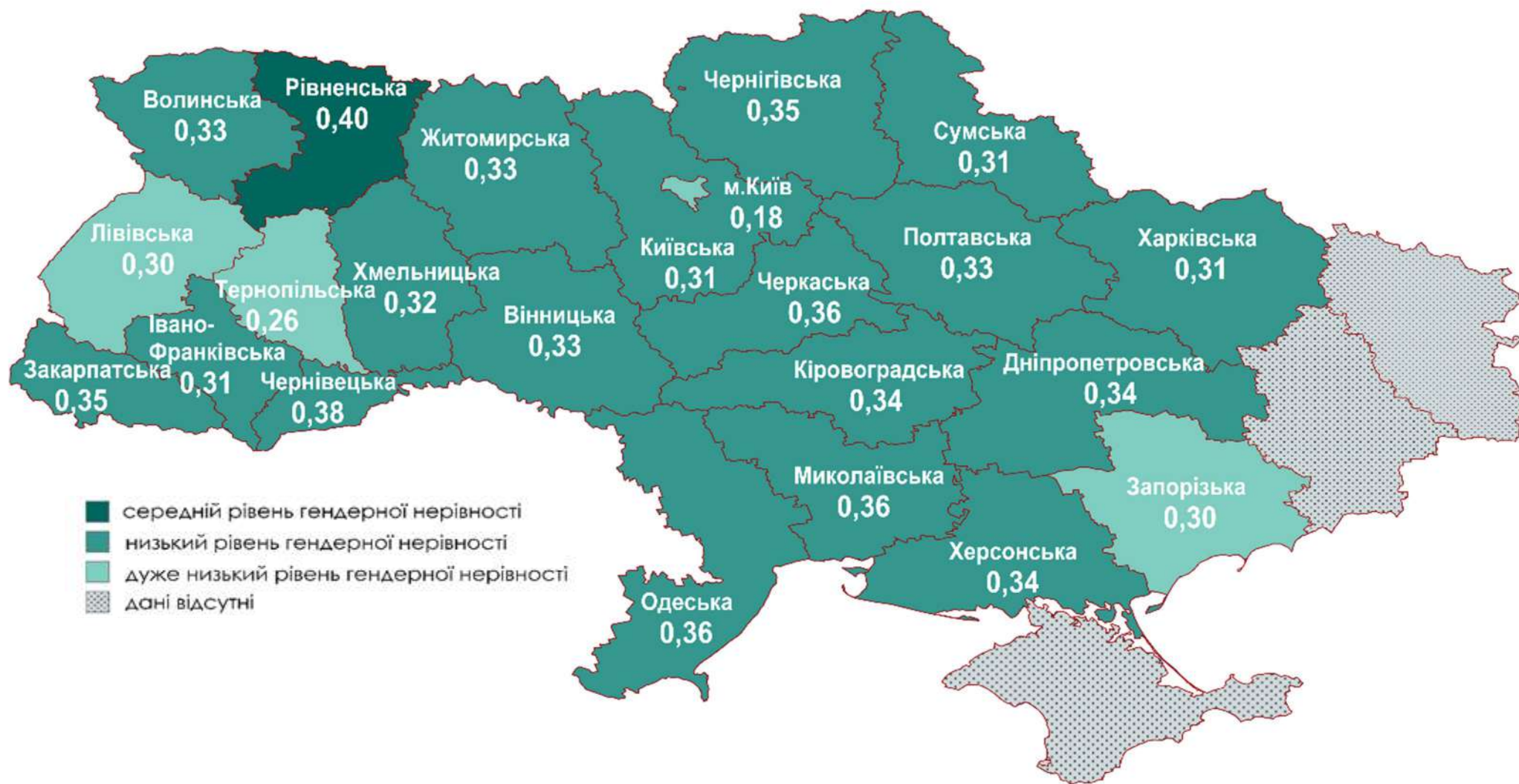

Рис. 6. Значення індексів гендерного паритету для індикатора *Частка жінок та чоловіків професійних і технічних працівників* в Україні у 2021 році

Created with mapchart.net

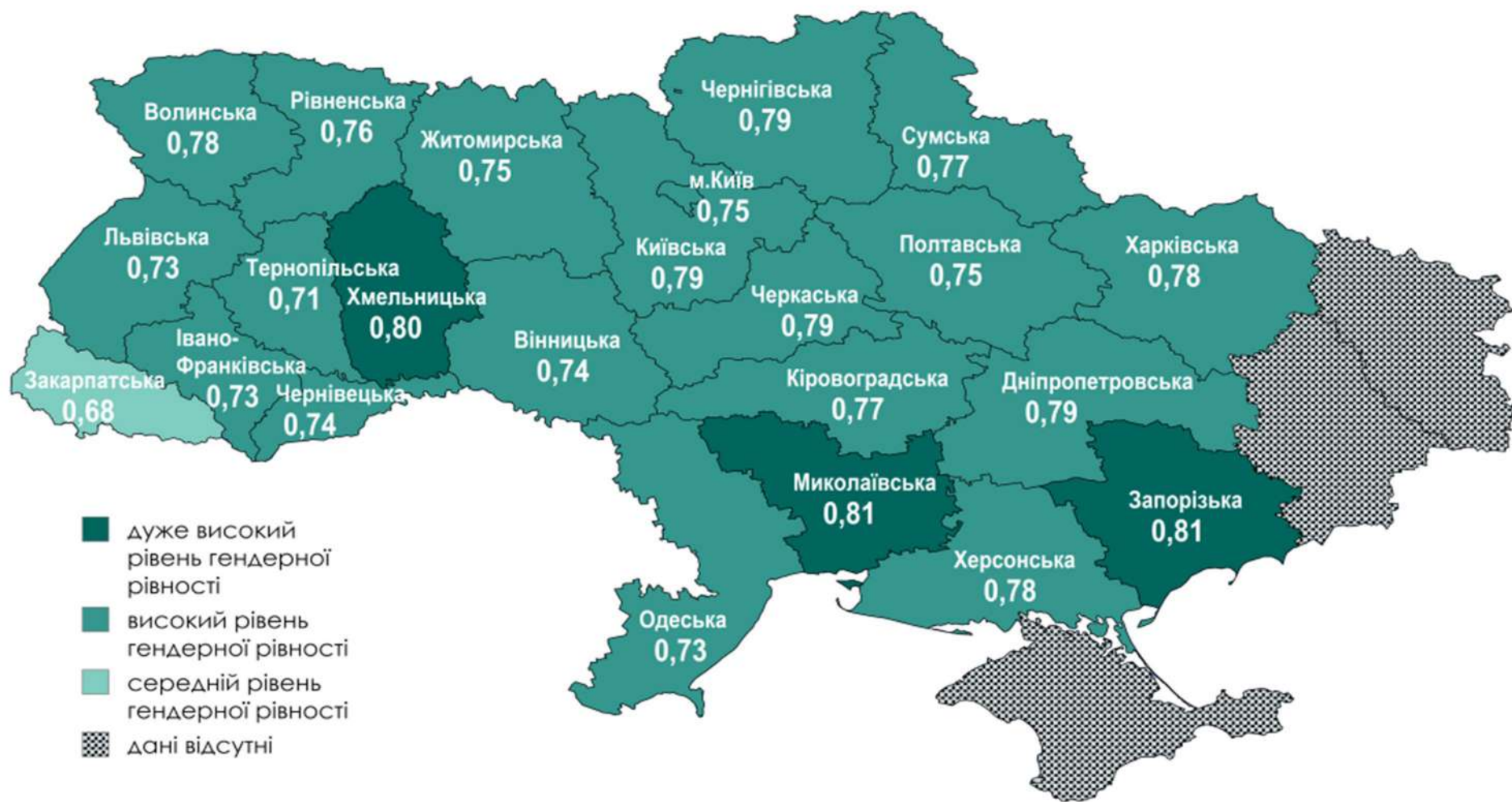
Рис. 7. Регіональний Індекс гендерної нерівності для України у 2021 році

Регіональний Індекс гендерного розриву

Таблиця 4. Індикатори Глобального Індексу Гендерного Розриву та Регіонального Індексу Гендерного Розриву

Індикатори розрахунку ГІГР	Індикатори розрахунку РІГР
Економічна участь і можливості	
Рівень участі в робочій силі (%)	Рівень участі в робочій силі (%)
Співвідношення заробітної плати	Співвідношення заробітної плати
Приблизний зароблений дохід за ПКС (дол. США)	Приблизний зароблений дохід за ПКС (дол. США)
Законодавці, вищі посадові особи та менеджери (%)	Законодавці, вищі посадові особи та менеджери (%)
Професійно-технічні працівники (%)	Не використовується. У всіх областях України ІГП=1
Рівень освіти	
Рівень грамотності (%)	Не використовується. У всіх областях України ІГП=1
Зарахування до початкової освіти (%)	Не використовується. У всіх областях України ІГП=1
Зарахування до середньої освіти (%)	Не використовується. У всіх областях України ІГП=1
Зарахування до вищої освіти (%)	Не використовується. У всіх областях України ІГП=1
Здоров'я та виживання	
Співвідношення статей при народженні	Співвідношення статей при народженні
Очікувана тривалість здорового життя (роки)	Очікувана тривалість життя при народженні (роки)
Розширення політичних можливостей	
Жінки в парламенті (%)	Депутати обласних рад (%)
Жінки на міністерських посадах (%)	Кількість голів територіальних громад та старост сіл, селищ (%)
Роки з жінкою на чолі держави (останні 50 років)	Кількість депутатів сільських, селищних, міських рад, територіальних громад (%)

Created with mapchart.net

Рис. 11. Регіональний Індекс гендерного розриву для України у 2021 році

ГЕНДЕРНІ ПРОФІЛІ ОБЛАСТЕЙ

Економічний профіль	Оцінка (нерівність = 0, паритет = 1)	Ранг (з 23 регіонів)	Значення Індексу
КИРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ	0,770	11	2021

Індекс та Субіндекси	Оцінка	Ранг
Регіональний Індекс Гендерного Розриву	0,770	11
 Економічна участь і можливості	0,74	14
 Здоров'я та виживання	1,06	17
 Розширення політичних можливостей	0,51	10

Індикатори Регіонального Індексу Гендерного Розриву 2021

Індикатор	Ранг	Оцінка	Розрив Ж.ч	Значення жінки	Значення чоловіки	Мінімум-Максимум
 Економічна участь і можливості	14	0,74				
Рівень участі в робочій силі %	5	0,85	-9,90	56,1	66,0	0–100
Співвідношення заробітної плати	11	0,83	-1,85	8,73	10,58	–
Приблизний зароблений дохід за ПКС в дод. США	10	0,60	-4,35	6,55	10,91	0–44,9 тис
Законодавці, вищі посадові особи та менеджери %	15	0,53	-30,63	34,68	65,32	0–100
 Здоров'я та виживання	17	1,06				
Співвідношення статей при народженні %	7	0,95				–
Очікувана тривалість життя при народженні роки	16	1,16	10,28	75,25	64,97	–
 Розширення політичних можливостей	10	0,51				
Депутати обласних рад %	14	0,33	-50,00	25,0	75,0	0–100
Кількість голів територіальних громад та старост сіл, селищ %	5	0,85	-8,03	46,0	54,0	0–100
Кількість депутатів сільських, селищних, міських рад, територіальних громад %	17	0,57	-27,18	36,4	63,6	0–100

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

- Основні висновки включають важливість локалізації глобальних індексів для відображення реальної ситуації в регіонах України, виявлення територіальних диспропорцій за гендерною ознакою та формулювання рекомендацій для регіональної політики рівності.
- Акцент зроблений на потребі регулярного моніторингу гендерних індикаторів на місцевому рівні.
- Монографія важлива для місцевих політиків, державних службовців, науковців, викладачів, громадських організацій, що працюють над просуванням гендерної рівності. Вона також корисна для аналітичних центрів, які розробляють регіональні стратегії розвитку, та для міжнародних організацій, що підтримують демократизацію і права людини в Україні.